

ДУБНЯК Костянтин (Кость) Володимирович

Географ, бібліограф, методист, громадський діяч

Народився 15 травня 1890 р. у місті Миргород на Полтавщині, у сім'ї священника й одночасно – завідувача церковнопарафіяльної школи та вчителя Закону Божого ще чотирьох навчальних закладів міста, земського діяча В.В. Дубнякова (Дубняка), який користувався загальною повагою земляків, виховував дітей (сина – Костя, і чотирьох дочок) у дусі українських національних традицій.

Рід Дубняків, як настоятелів або дияконів Свято-Успенської соборної церкви в Миргороді, простежується ще до часів Гетьманщини. Сім'я жила досить заможнo. Крім доходів від служби, батько ще мав прибуток від земельного наділу в 40 десятин. Мати, Марія Климентівна, походила зі збіднілого дворянського роду.

Звісно, що батько хотів для єдиного сина кар'єри священника. Тому в 1900 році віддав Костянтина Дубнякова (так у документах записане його прізвище) в Полтавське духовне училище, а після його закінчення – в Полтавську духовну семінарію. Провчившись там 4 роки (1904–1908 рр.), після смерті батька й проти бажання матері, їде в Москву і вступає до комерційного інституту. Проте, навчання в комерційному інституті йому не сподобалося. І здавши екзамен на атестат зрілості, К. Дубняк вступив у 1909 р. на природниче відділення фізико-математичного факультету Харківського університету. Чимало випускників цього відділення були пов'язані своєю діяльністю не тільки з природознавством, але і з географією (у т.ч. на Полтавщині).

У кінці 1914 року К.В. Дубняк закінчив університет і повернувся на Полтавщину. У лютому – серпні 1915 р. працює учителем географії і природознавства земської хлоп'ячої гімназії в рідному Миргороді (сучасна ЗОШ № 1). У зв'язку з тим, що приміщення гімназії було зайняте госпіталем, їде в повітовий центр Благодарное на Ставропіллі (тепер – місто Благодарный), де майже півтора роки (вересень 1915 – грудень 1916 рр.) викладає в місцевому реальному училищі. У січні 1917 року він переїжджає до повітового міста Кобеляки на Полтавщині, де працює в комерційному училищі [7].

Після лютневої революції 1917 р. в Кобеляках розпочалася його громадська діяльність, зокрема, як активіста українського національного руху. Він вступив у місцеву «Просвіту» (під керівництвом Симона Наріжного, в майбутньому – відомого діяча цієї організації, в т.ч. у діаспорі), був членом її правління. Улітку 1917 р. на повітових учительських курсах українознавства викладав географію України (грунтуючись на працях С.Л. Рудницького); видав власним коштом першу працю — «Російсько-український словник термінів природознавства та географії».

Але для його діяльної натури Кобеляки були занадто тихим містечком. Тому влітку 1918 року К. Дубняк переїхав до губернського центру – Полтави, де за-

вдяки місцевій «Просвіті», діяли декілька українських гімназій. Впродовж чотирьох років (1.08.1918 – 1.09.1922 рр.) він викладав географію в середніх і вищих навчальних закладах Полтави, займався просвітницькою й науковою діяльністю, вихованням молоді в дусі українського патріотизму.

Одночасно працював у чотирьох гімназіях (жіночій повітового земства; В.А.Морозовської; в приміщенні Грубешівської школи, та імені Котляревського, яку очолював керівник полтавської «Просвіти» Іван Прийма). В гімназіях він співробітничав у справі національного виховання молоді також із сестрами Євгенією і Марією Рудинськими, Наталією Дорошенко, Віктором Воропаєм, Василем Верховинцем, Володимиром Щепотьєвим, Теофілом Булдовським та іншими відомими в наступному діячами культури й освіти.

У період денікінської окупації (серпень – грудень 1919 р.) К.Дубняк співпрацював з газетою «Рідне слово», як осередком українського руху.

Після остаточного встановлення радянської влади, у квітні 1920 р. він став працювати на посаді викладача Полтавського жіночого епархіального училища, яке майже відразу перетворили в українську ділову жіночу гімназію, а К.Дубняка обирали головою її педагогічної ради (керівником закладу). Та вже з червня 1920 р. гімназія була перетворена на 5-ту єдину трудову школа (яка розташовувалася по вул. Фабрикантській, будинок № 7). Продовжував також викладати географію в єдиній трудовій школі № 1-2 (колишній гімназії імені Котляревського), в якій викладав природознавство і О.Т. Булдовський [3,4].

К. Дубняк у Полтаві розпочав працювати і у вищих навчальних закладах (до яких тоді відносили й технікуми). У Вищій робітничій школі, заснованій в грудні 1919 р., на сільськогосподарському факультеті читав курс «Природні багатства України»; на підготовчих курсах технічного факультету – географію. У 1921–1922 рр. викладав економічну географію в технікумах: кооперативному, сільськогосподарському, садівництва. Найбільше уваги він приділяв роботі в кооперативному технікумі (завідував у ньому навчальною частиною).

В Полтавському учительському інституті у 1920 році К. Дубняк час від часу читав лекції із загального землезнавства [2]. Після об'єднання двох вищих навчальних закладів міста у Полтавський інститут народної освіти в 1921/ 1922 н.р. був професором із загального землезнавства та географії України [8].

Одночасно Кость Дубняк завідував редакційним відділом Полтавського державного видавництва. Із Полтавою пов'язаний і початок його серйозної наукової діяльності. Пізніше знаний у науковому світі як прихильник і теоретик краєзнавчої та районної школи в українській економічній географії, К.Дубняк у 1921-1922 рр. друкував наукові студії в регіональному журналі «Господарство Полтавщини». Серед них наведемо: «Природно-географічні й економічні райони Полтавщини (Досвід районізації Полтавщини)», «Природні багатства Полтавщини», «Матеріали до вивчення Полтавщини» й ін. На особливу увагу географів заслуговує праця «Природно-географічні й економічні райони Полтавщини (Досвід районізації Полтавщини)», у якій учений досить детально давав опис кожного з виділених ним природно-господарських районів краю, зокрема Степового, Центрального та Засулля. Виділяючи на основі природних умов та спеціалізації галузей сільського господарства економічні райони, розкривав загальні риси їх господарства, а також указував на тенденції їх подальшого розвит-

ку, подібний прогноз розвитку галузей складав для кожного району. Проте особливо цінним для нас є складений професором К. Дубняком бібліографічний покажчик літератури – «Матеріали до вивчення Полтавщини».

У вересні 1922 р. К. Дубняк переїхав із Полтави до Києва, де за протекцією свого давнього знайомого професора О. А. Янати влаштовується на роботу спеціалістом-бібліографом Бібліографічно-бібліотечного бюро сільськогосподарського наукового комітету [1]. Бюро проводило досить значну роботу зі створення бібліографічного довідника діячів сільськогосподарської науки в Україні. До складу бюро входили П. Тутковський, Г. Кох, О. Яната, А. Носов та інші. Результати роботи Бюро у вигляді ряду бібліографічних збірників підготовлених, під керівництвом та за редагуванням К. Дубняка, були репрезентовані під час Всеросійської сільськогосподарської виставки, яка проходила у серпні 1923 року в Москві. Протягом 1923 року Бюро підготувало також повну бібліографію наукових праць академіка П. Тутковського.

За короткий період роботи в Києві (менше, ніж півтора роки) він встиг також повикладати географію в школі й на робітфаці; виконував обов'язки секретаря географічної секції комісії краєзнавства при Українській Академії наук; секретаря географічної секції при Інституті української мови.

К. Дубняком були сповна обґрунтовані теоретичні основи краєзнавства як окремої науки в структурі української географії в ряді наукових публікацій вченого. Методологічний статус краєзнавства в Україні у 1920-х рр. минулого століття він порівнював зі становищем географії наприкінці ХІХ ст. Вчений поділяв думки А. Геттнера стосовно того, що географія є хорологічна наука про земну поверхню, а звідси «справжня царина праці географа є краєзнавство», та Л. Берга з приводу того, що краєзнавство дійсно, є хорологічна наука та його справді слід називати географією. При цьому аспекти фізичної географії залишалися за межами такої географії або ж розглядалися виключно у контексті взаємодії суспільства і природи.

К. Дубняк обґрунтував у своїх методологічних студіях власний, відмінний від інших, підхід стосовно предметної сутності економічної географії у межах краєзнавства. Об'єктом (предметом) науки він називав «край», який розумів як певне територіальне утворення (район), на основі дослідження якого вчений, власне, і пропонував виявляти загальні закономірності у розвитку як суспільства, так і природи, яка впливає на господарське життя людини.

У січні 1924 року переїхав із Києва до Харкова, у зв'язку із переведенням туди наукового сільськогосподарського комітету вже при Наркомземі Раднаркому УСРР, де працював до ліквідації цього закладу в 1927 році. Бібліотечно-бібліографічне бюро на чолі з Костем Дубняком, який уже став відомим книгознавцем та бібліографом, видало систематичний покажчик у формі щорічника «Матеріали сільськогосподарської бібліографії України. 1925 рік. Т. 1, вип. 1». Як пише К. Дубняк у передмові: «Бюро друкує бібліографічні покажчики с.-г. літератури як книжкової, так і журнально-газетної, що видається на території УРСР, або на території, заселеній українцями (Західна Україна, Кубань, Амурський край і інші), тої літератури, що так чи інакше стосується сільського господарства України, незалежно від місця видання й мови». Фахівці й на сьогодні вважають цей покажчик взірцем високопрофесійної і сумлінної науково-бібліографічної роботи.

Оскільки в Харкові К.Дубняк не мав житла, то одночасно дав згоду працювати в Харківському сільськогосподарському інституті на посаді завідувача фундаментальної бібліотеки (отримав тут квартиру, але пропрацював лише до серпня 1925 р).

У 1924 – 1926 роках К. Дубняк працював на посаді професора економічної географії Харківського інституту народної освіти. За його показами на слідстві, на роботу в ХІНО він прийнятий ректором М.С. Гавриловим, з яким був знайомим ще по роботі у Полтаві, де той був одночасно комісаром і кооперативного технікуму й інституту народної освіти. У 1925 – 1927 роках викладав економічну географію в Комуністичному університеті імені Артема, а в 1927–1929 рр. — ту ж дисципліну у вечірньому університеті імені Артема.

У кінці 1926 р. Кость Дубняк з'явився на співбесіду до С.Л. Рудницького, який нещодавно прибув на Україну (його працями К. Дубняк захоплювався ще десятиліття перед тим). Вони потоваришували, і після призначення С.Л.Рудницького восени 1927 р. директором Українського науково-дослідницького інституту географії і картографії (УН-ДІГК), К. Дубняк перейшов туди на посаду наукового співробітника й завідувача відділу описової географії, а весною 1928р. став заступником директора. На цей час припала діяльність вченого у розробці теоретичних і прикладних проблем української економічної географії та географічної освіти [10].

Та робота в УН-ДІГК для К.Дубняка виявилася не тривалою: інститут розривали внутрішні чвари. К.Дубняк увійшов до однієї із груп (В.Гериновича), та, із його слів, через пихатість і «галицьке месіанство» керівників і співробітників, покинув інститут у вересні 1929 р. За показами ж прибічників С.Рудницького (на слідстві 1933 р.), К.Дубняк не мав наукового ступеня й суттєвих наукових здобутків, що й стало однією із причин його звільнення з УН-ДІГК.

Після звільнення з УН-ДІГК, К.В. Дубняк викладав географію у різних вищих Харкова, часто змінюючи місце роботи: Плановому інституті (1929 – 1931 рр.), Промисловій академії (1931 – 1932 рр.), гідрометеорологічному інституті, педагогічному інституті професійної освіти (у якому в 1932 – 1933 н.р. займав посаду професора й завідувача кафедри) [1].

Таким чином, переважна частина його діяльності як вченого-географа і бібліографа припадає на 1920-ті роки. За його словами, він опублікував у різних джерелах приблизно 200 рецензій на наукові видання! Щоправда, з листопада 1931 по липень 1933 р. Кость Володимирович знову зайнявся справою, яка йому чи не найбільше вдавалася: як редактор відділу фізичної географії Української радянської енциклопедії. У 1929-1932рр. він працював над складанням термінологічного словника з фізичної географії (за його словами, словник був підготовлений до друку, але із невідомих причин не опублікований). Скоріше, саме за це видання К. Дубняк зазнав «нищівної критики» за відступ від принципів марксизму-ленінізму, оскільки, як він сам неодноразово підкреслював, словник ґрунтувався на засадах німецької (геттнерівської) наукової школи.

В 1929 – 1932 роках К. Дубняк значною мірою переключився на методичну роботу з географії. Зокрема, в 1929 р. ним був підготовлений і виданий в наступному році для учнів 5-го класу підручник та зошит для практичних робіт з географії (які використовувалися в школах близько двох років).

Очевидно, у 1933 р. К. Дубняка добряче зачепила справа УНДІГК. Він не був

заарештований і засуджений, як багато його співробітників, але «слава» людини, причетної до установи, в якій «окопалися націоналісти, шкідники й контрреволюціонери» до початку війни в 1941 р. переслідувала його. Як він указував на допиті, ним володіло відчуття «образи за те, що життя моє стало нескладним, що мене викидали з роботи в вузах, хоч мої знання були набагато кращими, ніж у тих, хто там залишався» [1]. Він так і не отримав вченого ступеня, не мав затвердженого наукового звання.

Наскільки можна зрозуміти, з другої половини 1933 р. К. Дубняк не мав у Харкові постійної роботи, лише час від часу викладав географію та методику її навчання на педагогічних курсах. А в 1934 – 1936 роках працював усього лише викладачем географії харківського індустріального робітфаку (тобто викладав для потенційних абітурієнтів, які часто мали тільки початкову освіту).

За 1935-1941 роки не відомо жодної його публікації, навіть рецензій.

Як і багато колег, що не були заарештовані, але зазнали гонінь в Україні – професори А. Синявський (з Києва), М. Самбікін (з Полтави), К. Дубняк виїздить до Сталінграда, де працює в місцевому педагогічному інституті на посаді викладача фізичної географії та в.о. завідувача кафедри географії з 26 вересня 1936 по 1 лютого 1938 року. Видана в цьому інституті довідка характеризувала його добре. Указувалося, що він був звільнений за власним бажанням. У березні-серпні 1939 р. К. Дубняк працював в.о. доцента фізичної географії й методики навчання географії та в.о. завідувача кафедри географії Дагестанського педінституту (м. Махачкала). Теж отримав схвальну характеристику і ... звільнився за власним бажанням (чи дійсно це бажання було «власним» – сказати важко).

Напевне, не зовсім з «власного», оскільки до початку війни був, фактично, безробітним. Він повернувся до Харкова, і тільки час від часу в 1939 – 1941 рр. викладав географію на обласних учительських курсах, забезпечуючи собі напівголодне існування.

На запитання слідчого на допиті про причини того, що залишився на окупованій території, відповів, що не мав коштів на евакуацію (а скоріш за все, і не бачив у цьому сенсу). Пізніше К.Дубняк додав, що сподівався на те, що Україна стане окремою державою, нехай і під німецьким протекторатом.

На самому початку німецької окупації змушений був якимось виживати. Разом із ще двома мешканцями свого будинку, організував управління ним (як одне зі звинувачень на суді – складав списки із даними про національність і партійність, за якими, начебто, були вивезені в гетто кілька єврейських сімей, та покінчив із собою комуніст). Потім переїхав на квартиру, покинуту єврейською родиною, яка виїхала в евакуацію (антисемітські настрої він не заперечував). У 1943 р., з наближенням радянських військ, квартиру звільнив.

У грудні 1941 р. К.Дубняк став одним із організаторів харківської «Просвіти» (відновив її статут за зразком 1918 – 1919 рр.) і був її активним членом до кінця німецької окупації Харкова [1]. Завданням «Просвіти» була усебічна підготовка населення до створення української держави.

Упродовж 1942 – 1943 рр. в складі «Просвіти» К. Дубняк очолював методичну комісію з переробки програм і підручників з географії для учнів 5, 6 та 7 класів (зокрема, повністю переробив програму для 7-го класу: замість географії СРСР планувалося викладати географію України). Але ці напрацювання, звісно, не були реалізовані.

Втім, улітку 1942 р. викладав географію України на курсах для підготовки до вузів (що діяли при «Просвіті»), та на курсах для вчителів.

У тому ж грудні 1941 р. керівництвом «Просвіти» й відділом народної освіти харківської міської управи було створене «Українське наукове товариство». Його завданням був розвиток, у першу чергу, історії, географії, етнографії України, українського мистецтва, мови й літератури. К. Дубняк був у ньому організатором природничо-географічно-медичного відділу.

Офіційно в роки окупації працював усього 3 тижні (викладачем географії в художньо-ремісничому училищі на початку 1943 р), але звільнився, оскільки ця робота не давала права на отримання «продовольчої картки».

Безумовно, Кость Дубняк був патріотом України і мав за що ненавидіти більшовицький режим. Його співробітництво з німецькою окупаційною владою, згідно звинувачувального висновку, полягало в 20 публікаціях у харківській газеті «Нова Україна» – антибільшовицького й інколи антисемітського змісту, та використанні зібраних ним статистичних матеріалів. В цих публікаціях він демонстрував прихильність до положень німецької географічної школи антропогеографії і геополітики, наголошував на зв'язку господарчого розвитку території з її природними умовами й ресурсами («Про геополітику», «Природні багатства України», «Про розвиток української нації», «Зелений клин» тощо). На допиті він заявив: «Я вірив, що Україна буде самостійною, тому займався пропагандою цього в своїх статтях».

Оплата за ці публікації, та, головним чином, – невеликі доходи від продажу букіністичної літератури й канцелярських товарів у кіоску, який він орендував на Благовіщенському ринкові Харкова, дозволяли виживати. Із відступаючими німцями не виїхав, оскільки, як заявляв, не мав і коштів, і не уявляв, чим може зайнятися на чужині. Тому вирішив: «Нехай буде, як буде».

Невідомо, чим займався і як виживав К. Дубняк після визволення Харкова радянськими військами із серпня 1943-го до 12 листопада 1944 р., коли незадовго до арешту, влаштувався в Харківський відділ гідрометеорологічного інституту на посаду заступника начальника з навчальної роботи (начальником відділу був відомий у майбутньому метеоролог і кліматолог Г. П. Дубинський).

Заарештований 1.02.1945 р., як видно зі справи, на підставі показів двох учених – колишніх членів «Просвіти». На допитах тримався гідно (називав прізвища тих, хто вже репресований, або емігрував). Учасі в антирадянських організаціях (крім просвітницьких) не визнавав. На суді звинувачення в націоналізмі визнав, просив про пом'якшення міри покарання через хворе серце.

За активну роботу в українських організаціях під час німецької окупації Харкова та ведення антирадянської агітації й пропаганди (формально – за статтею 54-1 «а» КК УРСР, – «зрада Батьківщині»), К. В. Дубняка 11 червня 1945 року військовим трибуналом було засуджено до двадцяти років каторжних робіт з обмеженням прав на п'ять років та конфіскацією майна [1].

Із коротесенької довідки, докладеної до справи довідуємося, що Костянтин Володимирович Дубняк помер 3 серпня 1948 року в місцях позбавлення волі (в стаціонарі лікарні управління таборів – від гіпертонічної хвороби, ускладненої пієлонефритом), у віці 58 років, десь у Томській області Росії (південь Сибіру).

Не дочекавшись реабілітації, яка в масовому порядку відбувалася з середини 1950-х років, через 10 років після смерті К.В. Дубняка, його дружина Олена Миколаївна (1892 р.н.) звернулася зі скаргою до Генпрокуратури СРСР, в якій просила переглянути вирок. Недбалый перегляд справи – й відповідь: «Ваш чоловік засуджений правильно». І ніби третій вирок, вже в 1992 р., коли Україна отримала незалежність: харківський суд вкотре повторює звинувачення – «націоналіст», «антирадянська пропаганда»... ніби й не Українська держава це, за незалежність якої загинув патріот Кость Дубняк! Гірко було читати ці рядки. Коли в Незалежній Україні підтвердився вирок за ... український націоналізм і пропаганду проти советської держави, що згинула...

І до сьогодні К. Дубняк залишається не реабілітованим. Дітей у нього не було, дружина до часу незалежності, напевне, теж відійшла у вічність...

Щойно ознайомившись зі справою, ми вважаємо за честь низько поклонитися цій людині, й від імені Українського географічного товариства порушити клопотання про його якнайшвидшу повну реабілітацію й достойне пошанування як відомого українського географа першої половини ХХ століття.

Джерела інформації й публікації про К.В. Дубняка

1. Архів Управління Служби безпеки України в Харківській області. – Справа 4280 (архівний № 28920).
2. Державний архів Полтавської області (ДАПО). – Ф. 533. – Оп. 1 – Спр. 300. – Арк. 237-238
3. ДАПО. – Ф. 533. – Оп. 1 – Спр. 213. – Арк. 17.
4. ДАПО. – Ф. 533. – Оп. 1 – Спр. 227. – Арк. 11-12
5. Костиця М.Ю. Професор Кость Дубняк: забута постать української географії і краєзнавства // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. – Серія: Географія. – 2002. – № 2. – С. 43-45.
6. Костиця М.Ю. Краєзнавчі студії професора Костя Дубняка і сьогодення / М.Ю.Костиця // Матеріали наукової конференції "Екологічні проблеми річки Случ та інших водних плес Житомирської області. Туристсько-рекреаційні зони надслучанського краю", 27-28 січня 2011 року: наук. збірник "Велика Волинь" / [відп. ред. Вітренко В. В. та ін.]. – Житомир : Рута, 2011. – Т. 43. – С. 265-267.
7. Центральний державний архів вищих органів влади (ЦДАВО). – Фонд 166. – Опис 12. – Справа 2330. – Аркуші 1,3.
8. ЦДАВО. – Фонд 166. – Опис 1. – Справа 1101. – Аркуші 44-50.
9. Шевчук С.М. Професор Кость Дубняк (1890 – 1948): повернення в українську географію / С.М. Шевчук // Історія української географії. – Тернопіль 2011. – Вип. 24. – С. 11 – 17.
10. Шевчук С.М. Наукова школа Українського науково-дослідного інституту географії та картографії / С.М. Шевчук. – Полтава: ПНПУ: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2013. – 270 с.
11. Дубняк Кость [Біогр. довідка] // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина / Головний ред. В. Кубійович; Наук. т-во ім. Т.Г. Шевченка. — Репринтне відтворення вид. 1955-1984 рр. — К.: Глобус, 1994. — Т. 2. — С. 60.

Бібліографія наукових праць К.В. Дубняка

(при складанні використано матеріали сайту

<http://korolenko.kharkov.com/kray/UKK/conference4.html>)

1. Короткий російсько-український словничок термінів природознавства та географії / Зладив К. Дубняк. – Миргород, 1917. – 32 с.
2. Російсько-український словничок термінів природознавства і географії. – Кобеляки, 1917.
3. Природно-географічні й економічні райони Полтавщини (досвід районізації Полтавщини) // Господарство Полтавщини. – 1921. - № 3. – С. 13 – 18.
4. Природні багатства Полтавщини // Господарство Полтавщини. – 1922. – № 4 – 5.
5. Матеріали до вивчення Полтавщини (Бібліографічний покажчик літератури) // Господарство Полтавщини. – 1922. - № 4 – 5. – С. 12 – 15.

6. Географічна освіта на Україні // Більшовик (Київ). – 1923. - № 283. – 13 грудня.
7. Рецензія на книгу: Естественные районы Украины: (классификация районов на основе их генезиса) / Б. Л. Личков. – К.: изд. Киев. губерн. стат. бюро, 1922. – 61 с. // Червоний шлях. – 1923. – № 4/5. – С. 268-269.
8. Рецензія на книгу: Экономическая география Украины / А. А. Сухов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Одесса : Госиздат Украины, 1923. – 200 с. // Червоний шлях. – 1923. – № 4/5. – С. 271-272.
9. Рецензія на книгу: Современная география / М. Ньюбигин; пер. с англ. под ред. и с прим. Г. Н. Танфильева. – Одесса: Матезис, 1923. – 224 с. // Червоний шлях. – 1923. – № 9. – С. 248-249.
10. Рецензія на книгу: Украина. Экономическая характеристика / П. И. Фомин. – Х. : Науч. мысль, 1923. – 178 с. // Червоний шлях. – 1923. – № 4/5. – С. 270-271.
11. В справі географічної освіти на Україні // Вісті. – 1923. - № 151. – 11 липня.
12. Рецензія на книгу: Материалы по районированию Украины. – Х. : вид. Держплану УСРР, 1923. – 202 с. // Червоний шлях. – 1924. – № 1,2. – С. 243.
13. Сільськогосподарська видавнича продукція на Україні в 1922 році // Вісник Сільськогосподарської науки. – 1923. – Ч. 1-2. С. 32-33.
14. Матеріали для сільськогосподарської бібліографії України. Вип. 1 / Всеукр. акад. наук.; Академік П.А. Тутковський. / за ред. К.Дубняка. — К., 1923. — 48 с.
15. Рецензія на книгу: Первая сельскохозяйственная выставка СССР в Москве 1923 г.: Сельское хозяйство Украины. – Х.: НКЗ УСРР, 1923. – 232 с. // Червоний шлях. – 1924. – № 6. – С. 280.
16. Дубняк К. До декоративної флори околиці Миргорода на Полтавщині // Український ботанічний журнал / За редакцією О. Янати. - Том II, рік 1922. - К., 1924.
17. Рецензія на книгу: Географічні етюди: читанка з початкової географії / А. М. Покровський. – К. : Держвидав України, 1924. – 149 с. // Червоний шлях. – 1924. – № 4/5. – С. 303.
18. Рецензія на книгу: Основи землезнання України. Ч. 1-2 / С. Рудницький. – Прага, 1923. – 326 с. // Червоний шлях. – 1924. – № 6. – С.280-281.
19. Рецензія на книгу: Экономическая география России в сравнении с важнейшими странами / П. Г. Тимофеев. – М. ; Л., 1923. – 348 с. // Червоний шлях. – 1924. – № 8/9. – С.338-339.
20. Рецензія на книгу: Учебник экономической географии СССР / Л. Д. Синицкий. – М. : Новая Москва, 1924. – 270 с.// Червоний шлях. – 1924. – № 10. – С. 287-288.
21. Краєзнавство на Україні, його минуле й сьогочасні завдання, коли будеється нове життя // Культура і Побут. – 1925. – № 5. – С. 2 – 3.
22. Рецензія на книгу: Наукові записки : орган Київ. наук.-дослід. катедр. Т. 1. – К., 1923. // Червоний шлях. – 1924. – № 3. – С. 285-286.
23. Рецензія на книгу: Державні змагання Прикарпатської України. – Відень : Нова громада, 1924. – 39 с. // Червоний шлях. – № 10. – С. 221-222.
24. Більше уваги до географії // Вісті. – 1924. - № 158. – 15 липня.
25. Що таке краєзнавство // Червоний шлях. – 1925. – № 6/7. – С. 224-237.
26. Рецензія на книгу: Первое совещание по краеведению / Отд-ние изучения природы СССР, Гос. Тимирязев. НИИ. – Вологда, 1925. // Червоний шлях. – 1925. – № 9. – С. 222.
27. Рецензія на книгу: Курс экономической географии / В. Э. Ден. – Л. : ГИЗ, 1924. – 652 с. // Червоний шлях. – 1925. – № 3. – С. 273-275.
28. Рецензія на книгу: Чтение, съёмка, исправление планов и производство военных рекогносцировок : популяр. рук-во для красноармейцев, курсантов и комсостава

- всех родов оружия / С. Ляликов. – Х. : ДВУ, 1925. – 98 с. // Червоний шлях. – 1925. – № 8. – С. 239-240.
29. Рецензія на книгу: Економічна географія України / К. Воблий. – К. : ДВУ, 1925. // Червоний шлях. – 1925. – № 10. – С. 211-213.
30. Рецензія на книгу: Учебник экономической географии СССР / Л. Д. Синицкий. – 2-е изд. – М. : Новая Москва, 1925. – 384 с., карт. // Червоний шлях. – 1925. – № 10. – С. 223.
31. Рецензія на книгу: Водные богатства Украины / Е. В. Оппоков. – [Х.] : ДВУ, 1925. – 161 с. // Червоний шлях. – 1925. – № 11/12. – С. 352.
32. Сучасне завдання краєзнавства // Культура і побут. – 1925. - № 6.
33. Програма краєзнавства для курсів педагогічної перепідготовки вчителів // Перепідготовка вчителів України. – Харків, 1925. – С. 165 – 176.
34. Рецензія на збірник: Вісник Одеської Комісії Краєзнавства при УАН. – Одеса, 1925. – № 2-3. // Червоний шлях. – 1926. – № 9. – С. 256.
35. Матеріали сільськогосподарської бібліографії України. 1925 рік. Т. 1, вип. 1 / УСРР. Сільсько-Господарський Науковий Комітет України. Загальна Секція; Упорядкував К.Дубняк. — Х., 1927. — 227 с.
36. Рецензія на книгу: Бібліотечний збірник. Ч.1. – К., 1926. – 176 с. // Червоний шлях. – 1926. – № 9. – С. 256-257.
37. Лист до редакції: [Протест авт. щодо легковаж. відношення упоряд. зб. «Краєзнавство в трудовій школі»] // Червоний шлях. – 1926. – № 7/8. – С. 310.
38. Рецензія на книгу: Грунтознавство / Г. Махов. – Х. : ДВУ, 1925. – 159 с. // Червоний шлях. – 1926. – № 7/8. – С. 296-297.
39. Рецензія на книгу: Переселение за пределы Украины / А. П. Яхонтов. – Х., 1926. // Червоний шлях. – 1926. – № 7/8. – С. 300-301.
40. Рецензія на книгу: Предмет и метод экономической географии / О. Константинов. – Л., 1926. – 136 с. // Червоний шлях. – 1926. – № 9. – С. 257-259.
41. Рецензія на книгу: Энергетика громадського господарювання на Україні за 1913 та 1923 роки / С. Остапенко. – Х., 1925. – 350 с. // Червоний шлях. – 1926. – № 10. – С. 251-252.
42. Рецензія на книгу: Робоча книжка з географії. Ч.1 / В. В. Кістяківський. – К., 1926. // Червоний шлях. – 1926. – № 11. – С. 253-254.
43. Програма з економгеографії // Програми сільськогосподарських професійних шкіл рослинництва. – НКЗО УСРР. – Харків, 1926. – С. 13 – 20.
44. Рецензія на книгу: Миколаївщина: краєзнавчий збірник – Миколаїв, 1926. // Червоний шлях. – 1927. – № 7/8. – С. 353.
45. Вивчення продукційних сил і краєзнавство // Краєзнавство. – 1927. – № 1. – С. 5-9.
46. Районування й краєзнавство // Краєзнавство. – 1927. – № 2.
47. Індексція книжок // Культура і Побут. – 1927. – № 33. – С. 7.
48. С.-г. бібліографія на Україні // Культура і Побут. – 1927. – № 34. – С. 6-7.
49. Важлива, але занедбана справа [бібліографія] // Культура і Побут.–1927. – № 28. – С. 2-3.
50. Підвищення врожайності і краєзнавство // Краєзнавство. – 1928. – № 6/10. – С. 1-4.
51. Оборона країни і краєзнавство // Культура і Побут. – 1927. – № 25. – С. 1.
52. На шляху розвитку краєзнавства // Культура і Побут. – 1927. – № 35. – С. 1-2.
53. Матеріали сільськогосподарської бібліографії України. 1925 рік / УСРР, С.-г. Наук. комітет України. – Х., 1927. – Т. 1, вип. 1. – 227 с.
54. Рецензія на книгу: Полтавщина: збірник. Т.2. – Полтава: вид. Полт. держ. музею ім. В.Г. Короленка, 1927. // Червоний шлях. – 1927. – № 7/8. – С. 349-350.

55. Шляхи розвитку географічної науки на Україні за десять років // Культура і Побут. – 1927. – № 48. – С.5-6.
56. Рецензія на книгу: Економіка України : конспект лекцій для слухачів держкурсів укрмови та українознавства / Ф. Коваленко. – Х., 1927. // Червоний шлях. – 1927. – № 3. – С. 205.
57. Рецензія на книгу: Нарис економічної географії / пер. з англ. Д. Бориско. – Монреаль : вид-во б-ки «Новий світ», 1925. // Червоний шлях. – 1927. – № 6. – С. 260.
58. Рецензія на збірник: Вісник сільськогосподарської науки. – Х., 1927. – 112 с. // Червоний шлях. – 1927. – № 6. – С. 261-262.
59. Рецензія на книгу: Енциклопедія сільського господарства. – К. : Книгоспілка, 1927. // Червоний шлях. – 1927. – № 7/8. – С. 350-351.
60. Рецензія на книги: Всеобщая экономическая география / К. Заппер. – М. : План. хоз-во, 1926. – 328 с.; Экономическая география современного мира / Р. Гейнгардт. – М. : План. хоз-во, 1927. – 208 с. // Червоний шлях. – 1927. – № 9/10. – С. 238-239.
61. Рецензія на книги: Географическое размещение русской промышленности / М. Б. Вольф. – К. : ГИЗ, 1927. – 157 с. // Червоний шлях. – 1927. – № 9/10. – С. 239-240.
62. Рецензія на книги: Загальне землезнавство: підруч. для вищ. шк. і для самоосвіти / П. Тутковський. – К. : ДВУ, 1927. – 496 с. // Червоний шлях. – 1927. – № 11. – С. 272-274.
63. Рецензія на збірник: Науковий збірник Харківської науково-дослідчої катедри історії української культури. Ч. 7. Вип. 1. – Х. : ДВУ, 1927. – 177 с. // Червоний шлях. – 1928. – № 1. – С. 162-163.
64. Рецензії на книги: Короткий путівник / М. Філянський. – Х. : ДВУ, 1928. – 349 с.; Слобожанщина в екскурсіях. – Х., 1928. – 23 с.; Порадник екскурсанта Кам'янецьчини / В. Геринович. – Кам'янець, 1928. – 102 с. // Червоний шлях. – 1928. – № 8. – С. 209-210.
65. Стан і завдання української географічної термінології // Записки Українського науково-дослідчого інституту географії та картографії. – Х., 1928. – Вип. 1. – С. 93-98.
66. Рецензія на книгу: Галичина: економіко-статистична розвідка / Й. Шиманович. – К.: ДВУ, 1928. // Червоний шлях. – 1928. – № 5/6. – С. 264.
67. Рецензія на книгу: Пути народного хозяйственного развития УССР. – Х., 1928. // Червоний шлях. – 1928. – № 12. – С. 249-250.
68. Рец. на кн.: Естественные производительные силы УССР. – Х. : вид-во Укрдержплану, 1928. – 223 с. // Червоний шлях. – 1929. – № 3. – С. 172-173.
69. Матеріали до методології географії // Записки Українського науково-дослідчого інституту географії та картографії. – Х., 1928-1929. – Вип. II. – С. 93-98.
70. Рецензія на книгу: Нариси з економічної географії України / Ф. Т. Матвієнко-Гарнага. – Х. : ДВУ, [б. р.]. – 190 с. // Червоний шлях. – 1929. – № 7. – С. 251-253.
71. Географія : підруч. для V року навчання / склав К. Дубняк. – Х. : ДВУ, 1930. – 252 с.
72. География : учеб. для V года обучения / сост. К. Дубняк. – Х. : Гос. изд-во Украины, 1930. – 270 с.: ил.
73. Зшиток для практичних робіт з географії : п'ятий рік навчання / склав К. Дубняк. – Х.: ДВУ, 1930. – 32 с.: ілюстр.
74. Гоголь як географ // Червоний шлях. – 1930. – № 4. – С. 116-119.
75. Матеріали до методології географії : (бібліографічний покажчик головнішої л-ри укр. та рос. мовами) // Записки Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. – Х., 1930. – Вип. 2. – С. 242-253.
76. Зошит для практичних робіт з географії : дод. до робіт. книжки з географії для 5-го року. – Х. : Рад. шк., 1931. – 29, [1] с.